

GOED AFGESTELDE SPUITMACHINES GAAN LANGER MEE

In 1996 werden in België de eerste officiële keuringen van de spuitmachines uitgevoerd. Volgens de wetgeving moeten die om de 3 jaar goedgekeurd worden voor gebruik. Sindsdien zijn er 6 cycli van 3 jaar afgewerkt. – *Maarten Huybrechts, landbouwconsulent Boerenbond*

Het FAVV is de opdrachtgever van de officiële keuringen, maar vertrouwt de uitvoering toe aan het ILVO voor Vlaanderen en het CRA voor Wallonië. Uit de gegevens van het ILVO blijkt dat de spuitmachines lang kunnen meegaan, op voorwaarde dat ze goed onderhouden worden. De gebruiker is er zich van bewust dat hij veilig moet omgaan met fytoproducten. De verpakking goed spoelen, meer antidrupdoppen inzetten en het gebruik van handschoenen zijn maar enkele voorbeelden.

Aantal spuittoestellen daalt

De basisgegevens van elk spuittoestel werden sinds de eerste keuringscyclus (1996-1998) via de keuringssoftware bijgehouden. Dit maakt het mogelijk de algemene evolutie van het spuitmachinepark in Vlaanderen te schetsen. Pas sinds de laatste 2 keuringscycli (vanaf 2008) worden ook alle details van de keuringen zelf bijgehouden, zoals het gebruikte doptype en de opmerkingen.

In België zijn er momenteel ruim 20.000 spuitmachines in gebruik. Hiervan is ongeveer twee derde operationeel in Vlaanderen.

Tijdens de voorbije driejarige keuringscyclus (2011-2013) gaven de keuringsdiensten aan 11.776 toestellen groen licht tijdens het eerste onderzoek. Dit komt neer op 87% van de spuitmachines. In de vorige cyclus werd 88% van de toestellen onmiddellijk goedgekeurd. De meeste machines zijn dus goed in orde. Van de ruim 1700 afgekeurde toestellen werden bij de herkeuring nog 1558 stuks als in orde bevonden. Tijdens de zesde cyclus werd in Vlaanderen in totaal 99% van de spuitmachines goedgekeurd. We kunnen dus zeggen dat de Vlaamse landbouw ernstige inspanningen doet om zijn materiaal in goede staat te houden. Spuitdoppen met een te hoog debiet ten opzichte van de referentiewaarde blijft de voornaamste reden voor afkeuring,

samen met een manometer met een te grote afwijking. De controles op lekken zijn strenger geworden. Ook dit blijft een belangrijke reden voor afkeuring. Andere redenen vind je in figuur 1.

Gebruikers van boomgaardspuiten besteden minder aandacht aan de spuitdoppen. Spuitdoppen op deze machines verslijten sneller door de hogere spuitdruk. Daarbij wordt de verdeling van de vloeistof meer geregeld door de lucht-ondersteuning dan door het juiste spuitpatroon per dop.

Merken

Vlaanderen telt nog 2 constructeurs van landbouwspuiten: Delvano en Beyne. Deze merken houden hun marktaandeel de laatste 20 jaar op peil (figuur 2). Samen nemen ze zowat 42% van het Vlaams machinepark in. Allaëys, een derde Vlaams merk, kent een sterke daling. Reden is overduidelijk de reeds lang stopgezette productie van dit merk. Dat Allaëys er nog tussen staat, is interessant omdat we hierdoor een beeld krijgen hoelang de uitlooperperiode van een degelijk onderhouden spuitmachine is.

Types

Wat de evolutie van de spuitmachines zelf betreft zien we dat het aandeel gedragen toestellen gestaag daalt van een goede 94%, eind 1998, naar een kleine 85% op het einde van 2013. De daling in de gedragen machines gaat vooral ten voor-

.....
Landbouwmachines die goed gebruikt en onderhouden worden, gaan lang mee.
.....

Bij de keuring van spuitmachines worden onder meer de doppen getest. Een te hoog debiet blijft de voornaamste reden voor afkeuring.

dele van de getrokken machines (stijging van 3,2% naar 10,2%) en in mindere mate van de zelfrijdende spuitmachines (stijging van 2,5% naar 4,5%). Ook de gemiddelde tankinhoud gaat flink omhoog met een gemiddelde stijging van ongeveer 800 l tot zo'n 1100 l.

Voorts wordt meer en meer gekozen voor spuittoestellen met spuitcomputer (DPAe) ten nadele van toestellen met constante drukregeling (CD) en drukregeling evenredig met motortoerental (DPM). Vandaag is een goede 20% van de veldspuiten uitgerust met een spuitcomputer.

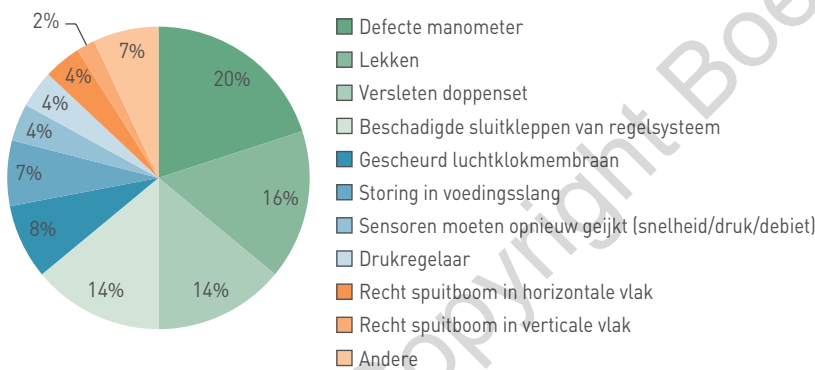
Spuitboombreedte

Nieuwe spuitmachines hebben een grote werkbreedte waardoor de gemiddelde totale werkbreedte uiteraard toeneemt. Van de 15.000 gekeurde machines neemt de boombreedte met 0,5 m toe per cyclus van 3 jaar. Tijdens de voorbije 6 periodes was de toename immers 3 m, een trage maar zekere groei. Landbouwers beseffen dat de capaciteit van spuiten op de eerste plaats toeneemt door een hogere tankinhoud omdat er minder tijd verloren gaat met heen en weer te rijden om de

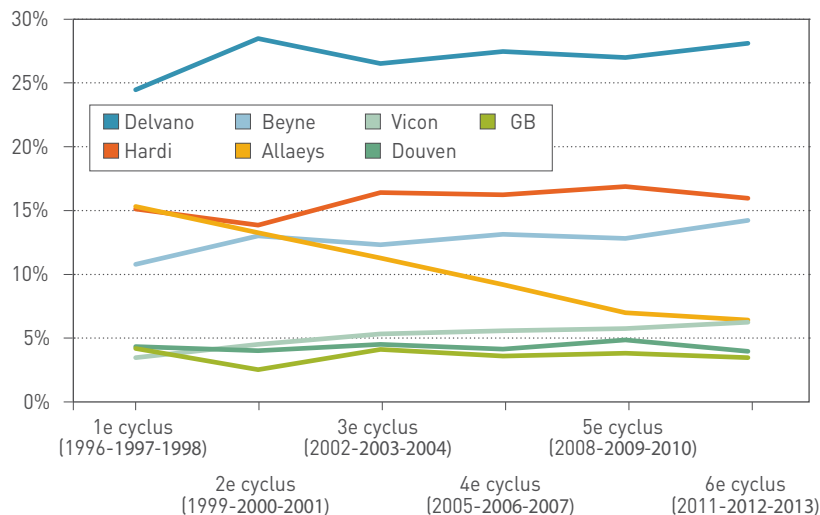
tank te vullen. Een brede spuitboom is zeker voordelig wanneer je met brede spuitbanen werkt in plaats van met smalle spuitsporen.

Landbouwmachines die goed gebruikt en onderhouden worden gaan lang mee. De belangrijkste reden om een andere spuitmachine te kopen zijn de tankinhoud en de spuitboombreedte. Om meer vloeistof mee te nemen kan men 2 richtingen uit. Ofwel schaf je een extra front-tank aan, ofwel een getrokken spuittoestel. Heel wat bedrijven in Vlaanderen hebben een relatief kleine oppervlakte te bespuiten. Hierdoor is de vernieuwingsdrang niet sterk. Bovendien stelt de sector vast dat goed onderhouden machines goed werk leveren. Er kan worden gesteld dat de keuring een bijdrage leverde aan een goed onderhoud en bijgevolg een langere levensduur. De doppen en dophouders worden regelmatig vernieuwd. Ook hier ziet de keuringsdienst een evolutie naar de inzet van kleinere doppen. De meest voorkomende doppensoort was 15 jaar geleden van het rode type, terwijl dat nu blauw is. Zo kan men momenteel met 200 l water een 1 ha goed behandelen. Uiteraard is meer dan

75% van de doppen voor de landbouwspuiten een spleetdop. Het aandeel driftarme doppen neemt sterk toe waardoor het verlies naar perceelranden en grachten sterk gereduceerd wordt. In het kader van de bufferzoneregulering (www.fytoweb.be) wordt een verdere stijging verwacht van het gebruik van luchtmengdoppen, aangezien met dit type dop de te respecteren bufferzones merkbaar kunnen worden gereduceerd. Voor advies met betrekking tot doppenkeuze en bufferzones, kan je terecht op de webtool www.spuihulp.be. Via de keuringstations voor de spuittoestellen krijgen we zicht op de evolutie van de machines. Opvallend is de toename van de ouderdom van de machines. Het gemiddelde bouwjaar van de ter keuring aangeboden spuiten is in een periode van 20 jaar gemiddeld bijna 8 jaar jonger geworden. Gedurende de eerste cyclus was het gemiddelde bouwjaar van alle gekeurde veldspuiten 1986 en in de zesde cyclus was dit 1993. Concreet betekent dit dat de gemiddelde leeftijd van een veldspuit gestegen is van ongeveer 11 jaar (cyclus 1) tot meer dan 18 jaar (cyclus 6). Waarschijnlijk heeft dit hoofdzakelijk te maken met de stijgende leeftijd van de actieve landbouwers die minder geneigd zijn te investeren in nieuwe toestellen. Het ILVO merkt ook op dat er vrij veel tweedehandstoestellen verhandeld worden, dikwijls van buitenlandse origine. Hierbij wordt weliswaar een iets jongere machine gekocht maar de bijdrage aan een daling van het gemiddelde bouwjaar is hierdoor minimaal.

Figuur 1 Redenen om een landbouwspuit af te keuren tijdens zesde cyclus (%) - Bron: ILVO

Figuur 2 Marktaandeel spuitmachines met een bereik groter dan 3% - Bron: ILVO

Regelmatig onderhoud brengt op

Hoewel de kleine en oude machines stilaan uit de markt genomen worden, stijgt de ouderdom van de spuiten lichtjes. Dit is wellicht te danken aan een regelmatig en degelijk onderhoud. Het is ook de reden waarom de werkbreedte langzamer toeneemt dan verwacht. Nieuwe spuit tanks zijn duidelijk groter van omvang en de getrokken spuitmachines winnen zeer sterk terrein. De keuringsdienst stelt vast dat de doppen en de manometer nog steeds de meeste afkeuringen met zich meebrengen. Een herkeuring is vaak eenvoudig te verhelpen door een reserveset mee te nemen naar de keuringsplaats. ■

De cijfers uit dit artikel zijn gebaseerd op de keuringsresultaten voor veldspuiten van het ILVO Technologie & Voeding, Agrotechniek.